

man havde dynastiske Krige, derefter kom der en Tid, hvor man førte Krige for den europæiske Ligevægts Skyld. „Nu fører man, tror jeg, nærmest Krig, bygget paa store, skjulte, økonomiske Interesser.“ Naar man vil regne paa Krig og Fred i Europa, maa man regne hele Jorden med, og „der er Forholdene ikke fredelige, og der er de Herrer Ledere af Arbejderne maaske dem, i hvis Haand Fremtiden ligger for Krig og Fred, men som ikke vil kunne magte, ikke vil kunne hindre Krigen i at bryde ud, netop paa Grund af deres egne Interesser.“ Det forekommer mig, at disse Ord har faaet en vis Bekræftelse. „Har Besættelse“, siger han længere fremme, „af en Landsdel strategisk Betydning for den ene Magt, har den selvfølgelig ogsaa strategisk Betydning for den anden. Hvis der kommer en Magt ind i vort Land, der vil forsvare Danmark, hvis vi ikke selv forsvare det, saa bliver han vor Ven til evige Tider, det vil sige, han gaar aldrig sin Vej. Det er en Ting, der giver sig selv, en Ting, der følger af den sunde Logik. Og det er da ganske ligegyldigt, hvilke Regler der findes i Folkeretten eller Haager-aftaler, for det vil ikke gaa saadan, som de Herrer er enedes om, men det vil gaa saadan, som Sagens Natur tilsiger det, at naar en Magt besætter et Land, saa vil den Magt, der er i Krig med den, tage det fra den, og den Magt, der er den stærkeste, vil da beholde Landet.“ Et virkeligt effektivt Forsvar er derfor nødvendigt, hævder Holstein-Ledreborg, og saa afbryder det ærede Medlem Hr. Zahle og spørger: „Kalder De det her for effektivt?“ Dertil svarer Holstein-Ledreborg: „Et virkeligt effektivt Forsvar, der er Resultatet af selv at tage Forsvaret op, og navnlig saaledes, at vi, hvis der sker Indblanding fra anden Side, paa virksomt Maade selv er med.“ Derved forstaaer han Forsvarets Effektivitet. „Jeg siger derfor“, hævder han, „at en Udenrigspolitik, som skal være forstandig, slet ikke kan gaa ud paa intet at gøre . . . ellers betyder det det samme som, at vi renoncerer fuldstændig paa at regnes med som en levende Magt i Europa.“ Der eksisterer for os en politisk Forpligtelse „ikke blot til at gennemføre og opfylde de almindelige Neutralitetspligter, men til overhovedet at opfylde de Forpligtelser, der følger af vort Forhold til Udlandet“ . . . „Vi har nok sluttet Traktater, men vi har ikke forpligtet os til nogen Militærydelse“, hævder de Radikale, „vi nøjes med at konstatere vor Uskyldighed“ . . . „Alle mulige Erklæringer til alle Magter, som vi begyndte Systemskiftet med, om, at vi

vil ikke falde over dem, om, at vi vil være neutrale, betyder ingen Verdens Ting, fordi de tillægger ikke vort Forsvarsvæsen nogen Betydning som Angrebemiddel . . . Jeg tror, at disse Neutralitetserklæringer fra vor Side hviler paa en Overvurdering af vor Betydning . . . At vi søger gennem traktatmæssige Forbindelser at sikre os Fred i vore Farvande og en virkelig Forbindelse mellem de Riger og Stater, der dog til syvende og sidst har fælles Interesse, det er derimod ikke en Overvurdering af vor Betydning, det er maaske den eneste Garanti for Landets udelte Bestaaen.“

Naar man spørger: hvad forstaaes der ved den nationale Sikkerhed, saaledes som den fremhæves i Folkeforbundspagtens Artikel 8, som det egentlige Kriterium for et Lands Militærvæsen, vil jeg sige, at derved forstaaes simpelthen Betyggelse mod Besættelse af Landets Territorium, Betyggelse for Landets Integritet og for Nationens politiske Suverænetet. Og denne nationale Sikkerhed bestemmes atter af følgende Omstændigheder: af Forholdene i Verden om os, af vort Forhold til Omverdenen, af vor økonomiske Forsvarskraft, af vor militære Forsvarskraft. Og for nærmere at præcisere Betygningen heraf henvises der i Folkeforbundspagtens Artikel 8 til vor geografiske Beliggenhed og til vore særlige politiske Forhold. Med Hensyn til vor geografiske Beliggenhed tror jeg, at selv det ærede Medlem Hr. P. Munch vil give mig Ret i, at naar vi ser tilbage paa Danmarks Historie fra de ældste Tider lige til vore Dage, har hele vor Historie været en Østersø-Historie. Vor Stilling ved Indgangen til Østersøen, med de deraf følgende historisk-politiske Konsekvenser, kan vi slet ikke komme udenom.

Og hvad lærer vor Historie os Aarhundrede efter Aarhundrede i denne Henseende? Det forekommer mig, at den lærer os dette, at Danmark aldrig har staaet eller vil kunne staa sig ved at gaa mod den Magt eller den Gruppe af Magter, som til en given Tid er Herre i Østersøen, og det vil, saaledes som Forholdene er nu, efter min Formening sige England. Og lige saa vist som det før kunde være berettiget — det var maaske uforsigtigt udtrykt til en tysk Gesandt, men jeg mener, det havde sin Berettigelse —, at de Radikales Udenrigsminister, Hr. Erik Scavenius, hævdede, at vi gaar under ingen Omstændigheder mod Tyskland, lige saa berettiget og lige saa meget i Danmarks Interesse er det efter min Mening nu at hævde, at vi gaar under ingen Omstændigheder mod England. Det